

# Školkoviny

*Informační bulletin*

*Mateřské školy Košťálov*



**MOTTO:**

**„Náš zítřek je  
v dětech.“**

**Podzimní vydání  
2021**

**E-mail: [materskaskola@kostalov.cz](mailto:materskaskola@kostalov.cz)**

**[www.ms.kostalov.cz](http://www.ms.kostalov.cz)**

**telefon: 481 689 235**

## Vážení rodiče,

Předkládáme Vám k nahlédnutí náš „školní časopis“ – **PODZIMNÍ VYDÁNÍ**, časopis, který je určen Vám rodičům, dětem ....

### Dnes jsme pro Vás připravili:

- ✓ Provoz školy
- ✓ Z našeho školkového života – Informace z jednotlivých tříd + Co nás čeká
- ✓ Školní řád /zkrácená verze/
- ✓ Pedagogika, psychologie: „Naučte se dětem naslouchat“, „Dvacatero vzkazů“
- ✓ Stránka pro děti

### Provozní doba a režim dne:

6:30 - 9:00	příchod dětí, volná hra, TV - chvilka
9:00 - 9:10	svačina, hlavní program: didakticky řízená činnost
10:00 - 11:45	pobyt venku převážně spontánně řízená činnost směřovaná k pohybovým a manipulačním dovednostem
12:00 - 12:15	oběd
12:15 - 13:00	odvádění dětí - pohádka
13:00 - 14:00	odpočinek, relaxace
14:00 - 14:30	vstávání, hygiena, svačina
14:30 - 16:00	odpolední program a odchod dětí domů

### MŠ III třídy:

- I. třída** – učitelky - Michala Řeháková, Anna Barochová
- II. třída** – učitelka – Jiřina Crhová
- III. třída** – ředitelka Jana Krpatová, učitelka – Lenka Havlová

**školní asistent MŠ** – Lucie Špicarová

## Z našeho školkového života:

### Začátek školního roku... Adaptace dětí ve školce...

Začátek docházky do mateřské školy není pro děti nic snadného, je to přelomová událost v životě dítěte doprovázená značnou změnou v jeho denním režimu.

Dítě si na počátku docházky do mateřské školy musí zvyknout na mnoho nového:

- Nepřítomnost rodičů
- Cizí autorita
- Skupina vrstevníků
- Režim dne
- Řízená činnost
- Nová pravidla
- Nové prostředí



Některé děti se adaptují na prostředí mateřské školy velmi snadno, jiné mají s adaptací velké problémy. Adaptace probíhá v několika stádiích.

- Orientační období, kdy se dítě projevuje uzavřeně, zdržuje se kolektivu, nezúčastňuje se aktivit ostatních dětí. Toto stádium se odvíjí v prvním týdnu po nástupu.

- Prosazovací krize se odvíjí v průběhu druhého týdne, kdy jsou již děti plně seznámeny s prostředím školky a pravidly, které zde panují. Tehdy děti začínají navazovat první kontakty a snaží se prosadit mezi dětmi, s čímž souvisí také konflikty s druhými dětmi. Toto období je charakteristické tím, že se děti snaží v tomto stádiu upevnit své postavení v kolektivu.

- Uklidnění, vyrovnaní nastává po čtyřech týdnech, kdy si většina dětí na školku zvykne natolik, že jsou schopny dodržovat také pravidla chování vyžadovaná v školce.

Jelikož jsou děti různé, neexistuje jediný recept na adaptaci na mateřskou školu. Různé děti reagují na tuto novou a pro ně náročnou situaci různě.

Předškolní vzdělávání v prostředí mateřské školy je pro dítě velmi důležité, neboť dítě potřebuje kontakt s vrstevníky, mezi kterými se rozvíjí jeho schopnost spolupracovat, schopnost empatie, umění řešit konfliktní situace, umění kompromisu i schopnost prosadit se. Třileté dítě potřebuje kontakt se skupinou kamarádů pro osvojování dalších sociálních rolí. Ale zároveň je důležité, aby délka pobytu mimo rodinu byla přiměřená. Obecně lze říci, že dítě je kolem třetího roku obvykle dostatečně zralé pro nástup do mateřské školy, pro kontakt s vrstevníky. Dá se říci, že pokud je rodina funkční, dítě je schopno adaptace na prostředí mateřské školy, je schopno být na přechodnou dobu bez bezprostředního kontaktu s matkou či otcem, aniž by strádalo. /zdroj: internet/

## **I. třída**

Celé září probíhá adaptace dětí na školku, odloučení od rodičů, zvykání na personál školky, na režim dne.

### **Co by mělo dítě umět před nástupem do mateřské školy:**

- umýt si ruce
- samostatně používat ručník
- samostatně používat WC, kluci zvedat prkýnko, s utřením pomůžeme
- umět se vysmrkat, utřít si nos, používat papírové kapesníky
- aktivně hlásit své potřeby
- samostatně jíst a pít
- dítě by mělo být zvyklé na pestrou stravu (zelenina, ovoce, maso, přílohy)
- mělo by zvládat déletrvající chůzi
- přizpůsobit se novým podmínkám-pobytu ve větším kolektivu, v novém prostředí
- umět vyjádřit své přání a potřeby (poprosit, poděkovat, pozdravit)
- umět ukládat hračky a pracovní pomůcky na místo, které je k tomu určeno
- umět se chovat bezpečně v rámci svých rozumových schopností
- umět navazovat mluvní i oční kontakt při komunikaci
- reagovat na pokyny dospělého a reagovat na své jméno
- respektovat dohodnutá pravidla v kolektivu
- poznat si svoji značku, oblečení
- umět chodit do schodů i ze schodů, přidržovat se zábradlí
- obout a vyzout boty, bačkorky
- orientovat se v jednoduchých pokynech, v krátkém vyprávění, reprodukovat krátké písničky a říkanky, popsat jednoduše obrázek
- zapojit se do vzdělávacího procesu a udržet pozornost po dobu alespoň 10minut



### **Co bude dítě při vstupu do mateřské školky potřebovat:**

- bačkúrky, gumáky
- vlastní hrníček
- náhradní oblečení (spodní prádlo, ponožky, tričko, tepláčky na školní zahradu) - **prosíme vše označené nebo podepsané** (lihová fixa, textilní razítko)!
- pláštěnka-pouze v případě školního výletu
- **papírové kapesníky**
- pyžamo
- možnost donést vlastní hračku nejlépe plyšovou

## **II. třída**

Seznamujeme se s novým prostředím, naše třída navazuje na III. třídu a je v bývalých prostorách OÚ. Do třídy vstupují pouze zdravé děti. Rodiče předávají děti osobně učitelce (lze předat i učitelce ve 3. třídě). Vyzvedávání dětí v odpoledních hodinách v 1. nebo 3. třídě (dle seznamu) pouze rodičům nebo pověřeným osobám (Dohoda o odvádění dětí).

Do MŠ děti nosí:

- označené oblečení (PYŽÁMKA)
- oblečení vycházky (pohodlné, klidně i starší)
- náhradní oblečení (spodní prádlo, tričko, tepláky, legíny)
- papírové kapesníky

Do MŠ nepatří cennosti, řetízky, dlouhé náušnice. Prosíme rodiče o pravidelné sledování nástěnek a informací na webu školy.

## **III. třída**

Po prázdninách se opět setkáváme se „staronovými“ kamarády ve třetí třídě.

- v případě nařízeného uzavření MŠ bude probíhat **distanční vzdělávání** u předškoláků (**povinná předškolní výuka**) dle Školského zákona.
- každou nepřítomnost dítěte je nutné **řádně omluvit** a uvést důvod (nemoc x rodinné důvody).
- dávejte dětem **papírové kapesníky**

## **Informace pro rodiče**

- ❖ **Odhlásování stravného na číslech 481 698 235 a 731 719 330 do 7. 00h!**
- ❖ Rodiče mají možnost přivádět a odvádět dítě dle svých potřeb.
- ❖ MŠ je uzavřena o vánočních prázdninách a 5 týdnů o letních prázdninách.



Bližší informace k jednotlivým akcím a provozu školy jsou na nástěnkách v šatnách a na informačních tabulích.

## **Co do školky nepatří?**

- . **žvýkačky, bonbony a jiné sladkosti**
- . **řetízky, prstýnky, cennosti**
- . **ostré předměty**
- . **zvířata**

*Abychom předešli ztrátě či poškození vlastní hračky, prosíme rodiče, aby dětem povolili pouze plyšáka nebo knížku.*

**! Nevodíte do školky nemocné ani nachlazené děti, které šíří bacily na ostatní.**

**Kam se obrátit** s připomínkami a dotazy?

- . na pedagogické pracovnice ve svých třídách
- . dle potřeby na ředitelku školy

## Co nás čeká:

„Řekni mi něco a já to zapomenu... Ukaž mi něco a já si to budu pamatovat...  
Dovol mi, abych to prožil a já to budu vnímat a chápat po celý život.“

Jan Amos Komenský

## Hudební pořad pro děti: Dagmar Čemusová – Muzikantský rok 1. 10.

45 minut ve společnosti hudby, kdy si děti zazpívají, zahrají na netradiční rytmické nástroje.

Doprovodná intonační, dechová, deklamační a rytmická cvičení jsou doplněna také sekundárním poslechem ukázek vážné hudby. Během pořadu se tak střídá část aktivní – společné muzicírování, s odpočinkovou pohádka realizovaná plošnými loutkami a podpořená klasickou hudbou. Inspirací pro tyto hudební pořady je dílo Ilji Hurníka, který ve své tvorbě ukazuje, jak lze zábavnou formou hledat i pro nejmenší děti cesty k různým hudebním formám a vychovávat je k aktivnímu vnímání hudby i vlastního muzicírování.

### Logoprevence ve školce

V tomto školním roce bude probíhat **logoprevence** pro děti ze II. a III. třídy. Pravidelně 1x týdně individuální procvičování v MŠ, individuální konzultace s rodiči dle potřeby.

Individuální logopedickou péči věnujeme všem předškolákům s nesprávnou výslovností a dětem starším 4 let s vícečetnými vadami / po vzájemné domluvě s rodiči/. Do pracovního sešitu zaznamenáváme metodický návod pro rodiče a příklady cvičení s dětmi.

**Kolektivní logopedická cvičení provádíme se všemi dětmi – variabilní začlenění - preventivně během dne.**

### Sbíráme kaštiny a žaludy pro zvířátka

Připravujeme společné  
**„USPÁVÁNÍ BROUČKŮ“**  
Termín upřesníme!



### Školní řád

/zkrácená verze – celý Školní řád na nástěnkách v šatnách/

Školní řád upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností zákonných zástupců dětí v Mateřské škole Košťálov a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pracovníky školy.

**Základní cíle mateřské školy při zabezpečování předškolní výchovy a vzdělávání ( viz § 33 Školského zákona)**

- Mateřská škola v rámci předškolní výchovy a vzdělávání
- podporuje rozvoj osobnosti dítěte předškolního věku,
  - podílí se na jeho zdravém citovém, rozumovém a tělesném rozvoji,
  - podílí se na osvojování základních pravidel chování dítětem,
  - podporuje získávání základních životních hodnot a mezilidských vztahů dítěte,
  - vytváří základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání,
  - napomáhá vyrovnávat nerovnosti vývoje dětí před jejich vstupem do základního vzdělávání,
  - poskytuje speciální pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami,
  - vytváří podmínky pro rozvoj nadaných dětí.

## **Organizace provozu mateřské školy**

### **I. Příjímací řízení**

Zápis dětí do mateřské školy na následující školní rok probíhá v dubnu v tom kalendářním roce, ve kterém následující školní rok začíná. Děti mohou být do mateřské školy přijímány i v průběhu školního roku.

Dítě do mateřské školy přijímá na základě žádosti rodičů ředitelka mateřské školy. Přihlášku dítěte do MŠ si rodiče mohou vyzvednout v mateřské škole. Po ukončení zápisu obdrží rodiče rozhodnutí o přijetí dítěte do MŠ.

Mateřská škola může přijmout pouze dítě, které se podrobilo stanoveným pravidelným očkováním, má doklad, že je proti nákaze imunní nebo se nemůže očkování podrobit pro trvalou kontraindikaci.

Do jednoho měsíce po obdržení rozhodnutí o přijetí se rodiče dostaví do mateřské školy, vyzvednou si k vyplnění Evidenční list dítěte, informace o provozu mateřské školy a domluví si průběh adaptace a konkrétní nástupní termín dítěte do mateřské školy.

O přijetí dítěte v případě, že počet přihlášených dětí převyšuje kapacitu školy, rozhoduje zřizovatel.

### **II. PLATBY V MATERŠKÉ ŠKOLE**

#### **Úplata za školní stravování dětí**

Výše stravného je stanovena ve stravovacím řádu mateřské školy.

#### **Způsob platby**

Úplata za stravování dítěte v mateřské je platba, která je pro rodiče povinná a je nedílnou součástí rozpočtu mateřské školy. Opakované neuhrazení těchto plateb v mateřské škole je považováno za závažné porušení provozu mateřské školy a v konečném důsledku může být důvodem pro ukončení docházky dítěte do mateřské školy (zákon 561/2004 Sb., školský zákon, § 35, odst. 1 d).

### **III. EVIDENCE DÍTĚTE**

Při nástupu dítěte do MŠ předají rodiče třídní učitelce Evidenční list dítěte, ve kterém bude vyplněno: jméno a příjmení dítěte, rodné číslo, státní občanství a místo trvalého pobytu, dále jméno a příjmení zákonného zástupce, místo trvalého pobytu a adresa pro doručování písemností a telefonické spojení.

Zdravotní stav dítěte a potvrzení o pravidelném očkování doplní do Evidenčního listu dětský lékař, a to před nástupem dítěte do mateřské školy.

Rodiče nahlásí v mateřské škole každou změnu ve výše uvedených údajích (zejména místo trvalého pobytu a telefon).



Informace o dětech jsou důsledně využívány pouze pro vnitřní potřebu školy, oprávněné orgány státní správy a samosprávy a pro potřebu uplatnění zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

#### IV. PROVOZ MATEŘSKÉ ŠKOLY

Provoz mateřské školy je od 6,30 do 16,00 hodin.

Děti obvykle přicházejí do mateřské školy do 8. hod., jinak po dohodě s třídní učitelkou podle aktuální potřeby rodičů.

Zabezpečení budovy – uzamčení během dne.

**Rodiče omlouvají děti na tentýž den nejpozději do 7,00 hod.**, a to telefonicky nebo sms. Na následující dny se děti omlouvají kdykoli v průběhu dne, osobně, telefonicky nebo e-mailem.

**Rodiče předávají k řádné docházce do MŠ dítě zdravé**, tudíž plní svou odpovědnost k dalším dětem tzn. že je nevystavují újmě na zdraví, přenosná nemoc je za hranici péče mateřské školy. Vyskytne-li se u dítěte infekční onemocnění, rodiče tuto skutečnost neprodleně ohlásí mateřské škole.

Podávání běžných léků v MŠ není pracovní náplní pedagogů, léky podáme pouze v případě ohrožení života – epileptický záchvat a to pouze na písemnou žádost rodičů.

Při příznacích onemocnění dítěte v době pobytu v MŠ (teplota, zvracení, bolesti břicha) jsou rodiče telefonicky informováni a vyzváni k zajištění další zdravotní péče o dítě.

Učitelka má právo požadovat od rodičů dítěte lékařské potvrzení o ukončení nemoci dítěte a souhlas lékaře s jeho návratem do kolektivu dětí.

Učitelky odpovídají za děti od doby, kdy dítě převezmou od rodičů nebo jimi pověřených zástupců až do doby, kdy je opět rodičům nebo zástupcům předají. Pokud se rodiče nechají zastupovat, sdělí tuto informaci na předepsaném formuláři vedení MŠ.

Všechny děti v mateřské škole jsou pojištěny proti úrazům a nehodám v době pobytu dítěte v MŠ a při akcích MŠ organizovaných.

**Informace o připravovaných akcích v MŠ jsou vždy včas oznamovány na nástěnkách v šatnách dětí. Doporučujeme rodičům pravidelně sledovat nástěnky.**

Provoz mateřské školy bývá přerušen v měsíci červenci a srpnu, zpravidla 5 týdnů, v prosinci na jeden týden – vánoční svátky. Omezení nebo přerušování provozu oznámí ředitelka školy zákonnému zástupci dítěte nejméně 2 měsíce předem. Další uzavření provozu může nastat ve výjimečných případech (provoz MŠ nepřerušeno minimálně pro 3 děti obou zaměstnaných rodičů).

**Předškolní vzdělávání zabezpečuje uspokojování přirozených potřeb dítěte.**

**Rozvoj jeho osobnosti probíhá ve spolupráci rodiny a předškolního zařízení.**





## **Naučte se naslouchat svým dětem, posílíte důvěru i respekt** *Psychologie - pedagogika*

Pokud vám potomek na většinu otázek odpoví zamumláním "hmm" a "dobrý", musíte trochu zapracovat na rodinných komunikačních dovednostech. Prvním krokem je naučit se své dítě opravdu poslouchat.

K lepší komunikaci pomáhá vyhrazení speciálního místa a momentu na společné rozhovory. Naslouchání není tak snadné, jak by se mohlo na první pohled zdát. A pro mnoho rodičů je také dost pracné a tak trochu děsivé. Co když se dozvíte něco, co se vám nebude líbit? Nebo se ukáže, že má dítě pravdu a vy jste se zmýlili? Může se to stát, ale stojí to za to.

Umění naslouchat, shromažďovat a správně vyhodnocovat informace je k nezaplacení. Pokud ho ovládnete, předáte tuto dovednost i svým dětem a posílíte vzájemnou důvěru i respekt. Navíc potomek začne naslouchat i vám, protože mu půjdete dobrým příkladem.

### **Jak správně naslouchat?**

Zlatým pravidlem naslouchání je nejdřív si vyslechnout vysvětlení dítěte (případně všech zúčastněných sourozenců při rvačce). Ale jak správně poslouchat? Přestaňte s tím, co děláte, dívejte se na dítě, poslouvejte pozorně a snažte se pochopit. Můžete dát najevo svou pozornost slůvky jako aha, hm apod. Pokud má dítě obtíže se vyjádřit, pomozte mu vhodnými otázkami (A co bylo dál? Co sis o tom myslel ty?). Velmi opatrně, vyhněte se pocitu nátlaku a hodnocení.

### **Pojmenujte pocity a uznejte je**

Když dítě skončí s vyprávěním, pokuste se pojmenovat jeho pocity a pomoci mu je pochopit a přijmout (To muselo být frustrující, nikdo nemá rád, když si ho kamarádi dobírají za něco takového.) Možná se bojíte, že dítě zareaguje emocionálně, ale opak je pravdou. Uklidní ho to daleko víc, než když jeho city rodiče zmenšují nebo ignorují (Ty brečíš kvůli takové hlouposti? Vždyť se vůbec nic nestalo!). V takovou chvíli si děti připadají nepatřičně, tvrdíte jim totiž, že jejich reakce je neadekvátní a nesprávná. A navíc získají pocit, že nemá cenu se vám svěřovat, protože je stejně nechápete. Naopak vysvětlení, že stejné pocity občas zažívá každý a že víte, jak jsou nepříjemné, dítě ujistí v tom, že nenastal konec světa.

### **Nekřičte a nesud'te**

Říkali vám to už vaši rodiče a platí to dodnes: Dobře si rozmyslete, co řeknete, než vůbec otevřete ústa. Za každých okolností se vyhněte okamžitým reakcím typu "Přišla jsi o půl hodiny později, jsi absolutně nespolehlivá, máš na týden zaracha a na ten večírek zapomeň". Stejně jako poznámkám o inteligenci, smysluplnosti a shazování názorů dítěte a křiku. Pokud vy sami nejste schopni respektovat někoho jiného, vaše dítě bude mít problémy respektovat vás. Respekt a důvěra nejsou vrozené ani dané, musí se na nich pracovat z obou stran. Když vás dítě zklame, dejte mu najevo, že jste zklamaný jeho rozhodnutím nebo činem, ale neříkejte, že je ztracený případ a nevychovaný fracek. Taková prohlášení fungují na některé děti jako silný stres, v jiných vyvolávají pocit beznaděje nad vlastním životem (Jsem špatný a



nikdy nic pořádného nedokážu) a agresivitu, nebo naopak apatii vůči rodičům (Nemá cenu se snažit, stejně se jim nezavděčím).

### **Nechte dítě použít vlastní rozum**

V některých situacích nemusíte dítěti vůbec radit, zkuste ho jenom vyslechnout. Někdy se člověku uleví už samotným vypovídáním se. Když dítěti okamžitě nenabídnete řešení, dostane šanci si na něj přijít samo. Nutí ho to přemýšlet a pokoušet se najít nejlepší východisko pro všechny. Hledáním řešení se dítě učí samostatností a zvedá se mu sebevědomí. Dejte dětem šanci používat vlastní rozum, překvapí vás svými schopnostmi a nápady. To platí třeba pro případ s pozdním příchodem. Vysvětlete, jak se cítíte a nechte dítě navrhnout řešení, aby se podobná situace neopakovala. Nikdo vám neradí, abyste přestali vyžadovat disciplínu. Nechte dítě zakusit důsledky svých činů, ale vyhněte se irrelevantnímu trestání, pouze odvádí pozornost od prohřešku. Nemá smysl zakazovat počítač za pozdní příchod domů, dítě se bude soustředit na nespravedlnost trestu v jeho očích a nedojde ke kýženému zamyšlení nad svým chováním.

### **Uberte na otázkách**

A na závěr jedna rada, která se vám bude zdát podivná: moc se nevyptávejte. Děti mají vestavěný alarm, který se spustí, pokud se jich dospělí na něco ptají. Okamžitě zareagují nedůvěrou a připraví se k defenzivě. Namísto vystřelení otázek jako při výslechu (Jaký byl ten film? Užila sis to? A ten nový spolužák šel taky?) dejte dítěti šanci vydechnout a povídat si, až na to bude mít náladu. Zkuste radši říct, že rádi ho rádi vidíte a že máte radost, že dorazilo včas a vcelku. Uvidíte, že méně otázek povede k vaší větší informovanosti než při užití policejních praktik.

## **Dvacatero vzkazů rodičům od jejich dětí**

1. **Nerozmazlujte mě.** Víím, že bych neměl dostat vše, oč si řeknu – já vás jen zkouším.
2. **Nebojte se být přísní a pevní.** Mám to raději, cítím se tak bezpečněji.
3. **Nedovolte, abych si vytvořil špatné návyky.** Musím spoléhat na vás, že je odhalíte.
4. **Nedělejte ze mě menšího,** než jsem. Nutí mě to, abych se choval nesmyslně jako „velký“.
5. **Nehubujte, nenadávejte a nedomlouvejte mi na veřejnosti.** Daleko víc na mě zapůsobí, když se mnou promluvíte v klidu a soukromí.
6. **Nevnucujte mi, že mé chyby jsou těžké hříchy.** Nabourává to můj smysl pro hodnoty.
7. **Nedejte se příliš vyvést z míry,** když řeknu, že vás nemám rád. Nejste to vy, koho nenávidím, ale vaše moc, která mne ohrožuje.
8. **Nechraňte mě před všemi následky mého jednání.** Potřebuji se někdy naučit snášet obtíže a bolest.
9. **Nevěnujte přehnanou pozornost** mým drobným poraněním, bolístkám. Dokážu se s nimi vyrovnat.
10. **Nesekýrujte mě.** Musel bych se bránit, tím že budu „hluchý“ a budu dělat „mrtvého brouka.“
11. **Nedávejte ukvapené sliby.** Pamatujte si, že se cítím špatně, když se sliby nedodrží.
12. **Nezapomínejte,** že se nedokážu vyjádřit vždycky tak, jak



- bych chtěl. Nejsem proto někdy zcela přesný a nebývá mi rozumět.
13. **Nepokoušejte nadměrně mou poctivost.** Dostanu strach a lžu.
  14. **Nebud'te nedůslední.** To mě úplně mate.
  15. **Neříkejte** mi, že mne nemáte rádi, i když někdy dělám příšerné věci.
  16. **Neříkejte**, že mé obavy a strach jsou hlouposti. Pro mě jsou hroživě skutečné a hodně pro mne znamená, že se mi snažíte se porozumět.
  17. **Nesnažte** se mi namluvit, že jste dokonalí a bezchybní. Hrozně mě šokuje, když zjistím, že to tak není.
  18. **Nikdy si nemyslete**, že je pod vaší důstojnost se mi omluvit.  
Po upřímné omluvě se můj vztah k vám stává vřelejší.
  19. **Nezapomínejte na to, jak rychle dospívám.** Je to určitě těžké, držet se mnou krok, ale snažte se prosím.
  20. **Nezapomeňte, že nemůžu dobře vyrůstat bez spousty lásky** a laskavého porozumění, ale to vám nemusím říkat, že ne?



## Zajímavosti z přírody

### Proč příroda **barví** na podzim listy?

Na jaře a v létě mají listy zelenou barvu. Každý listek má v sobě zelené barvivo, jehož jméno zní strašlivě složitě: chlorofyl. Tato látka – chlorofyl, dokáže na jaře a v létě hotové zázraky. V tom čase totiž svítí skoro pořád sluníčko a listy jsou působením jeho paprsků a díky chlorofylu krásně zelené. Světlo živí nejen listy, ale i celý strom či keř.

Na podzim sluneční záře slábne, sluníčko už tolik nehřeje, teplých dnů ubývá. Ne nadarmo se říká, že podzim je se svou pestrou paletou nejlepším malířem. Až půjdeš do přírody, uvidíš úžasnou mozaiku barev – na stromech se objevují různé odstíny žluté, hnědé, červené, rezavé, ba i zlaté. Za tou barevnou nádherou čím dál tím víc pokulhává zelená. Co se s ní stalo? V podzimním období se krátí dny, sluníčko ztrácí sílu, takže klesá i množství chlorofylu. Zelená tak ztrácí vládu a proměňuje se v jiné barvy a stromy se zbavují listů. Tím se připravují na to, aby přežily v mrazivé zimě.... Časem se však na koncích větví objevují drobné pupeny, které ochraňují nové květy a hlavně listy, trpělivě čekají, až na ně opět zaťukají teplé sluneční paprsky nového jara.

### „Uspávání broučků.....“

*„Byl podzim. Světla ubývalo a zimy přibývalo, a tak broučci, že už nikam nepoletí. Jenom musel tatínek kmotříčkovi slíbit, že se k nim přijde s maminkou ještě jednou podívat, a to hned zejtra, dřív než udeří zima.“*

*A tak druhý den po snídani, že půjdou ke kmotříčce. A šli. Však už na ně čekali. Sedli kolem kamen a začali povídat.*



„Vždyť už jste zde letos naposledy. Až zas v létě.“ – „Copak máte?“ – „Počkej, to se podivíš. Pojď, pomůžeš nám.“ – A Brouček, že pomůže. A šli, ale ne do almary. Tam vzadu na dvůr měli ještě jednu komoru, a v té komoře – ó, tam měla stát kmotřička celé zrnko vína, tak jak se z hroznu utrhlo, takové krásné modré, až do červena. A teď se ho kmotřička s Beruškou chopily a nesly je celé, tak jak bylo do světnice a Brouček jim pomáhal.

„Postavte je tadyhle na stůl, to bude nejlepší“, radil kmotříček. Kohoutek už měl na pohotově, vzal ještě kladívečko, vyrazil stopku, nasadil kohoutek, a kmotřička už držela křišťálový koflíček, aby do něho kmotříček natočil. A kmotříček do něho natočil, až se to rdělo a přímo vyskakovalo.....

Rozloučili se. Už cestou povídal tatínek: „Ne, není co odkládat. Mohla by najednou udeřit zima, a bylo by s námi zle. Musíme se hned dát do práce.“ Nejdřív, aby maminka měla na zimu všechno na pohotově. A tak jí přinesli z komory všecko do kuchyňky, hrách a kroupy i jáhly a krupici a mouku, také trochu čocky a pak ještě jiskřičku másla.

Na to hned se pustili do dříví. Měli je tam na dvorku pěkně složené na výsluní. A tak ho nanесли do kuchyňky, co se tam jen vešlo, a k tomu ještě plnou síň, až po samé dveře. Pak vylezl tatínek po žebříčku vikýřem na hůru. Tam bylo plno suchého drobného mechu.

Tím strop pěkně ukryl, aby jim nebylo s hůry zima, ostatek pak sházel dolů, a dvířka od vikýře raději přibyl.

A teď chodili kolem chaloupky, a kde byla jaká skulinka, dobře ji ucpali tak že nemohlo nikde ani profouknout. Pak zavřeli dveře na petlici, zastrčili špejlek, a celé dveře zarovnali dřívím, aby jim v síni nezavazelo.

Naposledy po všem vycpali mechem okna, jak v kuchyňce, tak ve světnici, a dobře je prkénkem zabeđnili. Světla měli dost a dost. A teď ať si třeba mrzne! Však už venku burácelo. A spali a spali a spali....“

(úryvek z knihy Broučci, J.Karafiát)



